

Subiect: **Opinie cu privire la [Sesizarea nr. 105c din 1 iulie 2020 \(solicitarea Avizului Curții Constituționale asupra proiectului de Lege pentru modificarea Constituției\)](#)**

Adresată: Dnei Domnica Manole, Președinta Curții Constituționale,
e-mail: secretariat@constcourt.md

Prezentată de: Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM, www.crjm.org), persoane de contact:
Vladislav GRIBINCEA (vladislav.gribincea@crjm.org), Ion GUZUN
(ion.guzun@crjm.org), tel: 022 843 601

Data: 24 iulie 2020

EXPEDIATĂ PRIN POȘTĂ ELECTRONICĂ

Înălțimea Voastră,

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a analizat solicitarea Președintei Curții Constituționale nr. PCC-01/105c/330 din 10 iulie 2020. CRJM prezintă următoarea opinie pe marginea Sesizării nr. 105c din 1 iulie 2020 privind solicitarea Avizului Curții Constituționale asupra proiectului de Lege pentru modificarea Constituției.

CRJM a analizat de mai multe ori proiectul de Lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova (art. 116, 121, 122 din Constituție). Proiectul este unul de o importanță crucială pentru asigurarea independenței și responsabilității sistemului judecătoresc. Curtea Constituțională a emis două avize pozitive cu privire la două proiecte similare, însă care nu au fost adoptate de Parlament – [Avizul nr. 6 din 19 aprilie 2016](#) și [Avizul nr. 4 din 5 decembrie 2017](#).

Constatăm că [textul proiectului de modificare a Constituției](#) analizat acum de Curtea Constituțională este o versiune îmbunătățită a textului [aprobat de Guvern](#) la 22 ianuarie 2020. Proiectul de lege încorporează majoritatea recomandărilor din Opiniile Comisiei de la Veneția nr. 983/2020 din 20 martie 2020 ([CDL-AD\(2020\)001](#)) și nr. 983 din 19 iunie 2020 ([CDL-AD\(2020\)007](#)).

Noi îndemnăm Curtea Constituțională să dea un aviz pozitiv proiectului de modificare a Constituției aprobat de Guvernul Republicii Moldova în vara anului 2020. Cu toate acestea, având posibilitatea foarte redusă a Parlamentului de a interveni în textul aprobat de Guvern, în vederea fortificării independenței sistemului judecătoresc, venim cu recomandarea ca în avizul său Curtea Constituțională să menționeze următoarele aspecte ale proiectului care ar putea fi îmbunătățite în Parlament:

- Completarea art. 122 alin. (2) din constituție cu textul conform căruia revocarea membrilor CSM poate avea loc doar pentru comiterea unor abateri grave. Aceasta este și recomandarea Comisiei de la Veneția. Proiectul în prezent menționează că revocarea membrilor CSM poate avea loc „în condițiile legii”. Aceasta nu exclude că legea organică ar putea prevedea orice temeuri pentru revocarea membrilor CSM, inclusiv pierderea încrederii, posibilitate care a fost larg criticată de către Comisie.

- Termenul de intrare în vigoare a modificării Constituției (6 luni de la publicarea legii în Monitorul Oficial) ar putea fi redus. Nu există nicio piedică ca legea de modificare a Constituției să intre în vigoare din momentul publicării în Monitorul Oficial, fie, potrivit regulii generale, peste o lună de la publicare în Monitorul Oficial. Nota informativă nu justifică în vreun fel amânarea cu 6 luni a punerii în aplicare a legii. Nicio lege de modificare a Constituției din cele șapte adoptate până acum¹ nu a prevăzut amânarea intrării în vigoare. Este illogic să nu fie puse în aplicare imediat prevederile care ar spori independența de executiv a judecătorilor, mai ales având în vedere că, în viitoarele 9-12 luni un număr mare de judecători urmează să fie reconfirmat în funcție după primii cinci ani de activitate, reconfirmare abolită prin proiectul de lege.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova își reiterează deschiderea în continuare pentru o colaborare eficientă. Nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări în legătură cu această opinie.

Cu deosebită considerație,

Vladislav GRIBINCEA,
Președinte

¹ Legea nr. 255 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova din 22 noiembrie 2018, Legea nr. 256 pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova din 25 noiembrie 2016, Legea nr. 344 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova din 25 iulie 2003, Legea nr. 1471 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova din 21 noiembrie 2002, Legea nr. 1469 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova din 21 noiembrie 2002, Legea nr. 351 pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova din 12 iulie 2001 și Legea nr. 1115 cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova din 5 iulie 2000.